

ἀποφαίνουσι, καὶ ποδώκη, καὶ ρωμαλέον, ὑποπίπτοντες ἐν τῷ παλαίῳ, καὶ ἀπολυμπανόμενοι θεόντων.

51. Ὁ μὲν γὰρ ἀγρὸς οὐ γίνεται χείρων ἐπαινούμενος· ἀνθρώπων δὲ τυφοῦσι καὶ ἀπολλύουσιν οἱ ψευδῶς καὶ παρ' ἀξίαν ἐπαινοῦντες.

52. Ἡ κίβδηλος παρρησία κενὸν ἔχουσα καὶ ψευδὴ καὶ ὑπουλον ὄγκον, ἐξήρθη καὶ ᾤθησεν, ἵνα συσταλεῖσα καὶ συμπεσοῦσα δέξηται καὶ συνεπισπάζεται τὸν καταφερόμενον εἰς αὐτήν. Ἡ μὲν γὰρ ἀληθὴς καὶ φιλικὴ παρρησία τοῖς ἀμαρτανόμενοις ἐπιφύεται, σωτήριον ἔχουσα καὶ κηδεμονικὸν τὸ λυποῦν, ὥσπερ τὸ μέλι τὰ ἡλωμένα δάκνουσα καὶ καθαίρουσα, τᾶλλα δὲ ὠφέλιμος οὖσα καὶ γλυκεία, περὶ ἧς ἴδιος ἔσται λόγος. Ὁ δὲ κόλαξ πρῶτον μὲν ἐνδείκνυται τὸ πικρὸς εἶναι καὶ περισπερχῆς καὶ ἀπραϊότητος ἐν τοῖς πρὸς ἐτέρους. Οἰκέταις τε γὰρ αὐτοῦ χαλεπὸς ἐστὶ, καὶ συγγενῶν καὶ οἰκείων ἐπεμβῆναι δεινὸς ἀμαρτήμασι, καὶ μηδὲνα θαυμάσαι, μηδὲ σεμνύναι τῶν ἐκτὸς, ἀλλ' ὑπερορᾷν· ἀσυγγνώμων δὲ καὶ δίκβολος ἐν τῷ πρὸς ὀργὴν ἐτέρους παροξύνειν, θηρώμενος μισοπονηρίας δόξαν, ὡς οὐκ ἂν ἐκὼν ὑφήμενος παρρησίας αὐτοῖς, οὐδὲ ποιήσας οὐδέν, οὐδ' εἰπὼν πρὸς χάριν. Ἐπειτα δὲ τῶν μὲν ἀληθινῶν καὶ μεγάλων ἀμαρτημάτων οὐδὲν εἰδέναι προσποιούμενος, οὐδὲ γινώσκειν, πρὸς δὲ τὰ μικρὰ καὶ τὰ ἐκτὸς ἐλλείμματα δεινὸς ᾄξει καὶ μετὰ τόνου καθύψασθαι καὶ σφοδρότητος, ἂν σκευὸς ἀμελῶς ἴδῃ κείμενον, ἂν οἰκοῦντα φεύλως, ἂν ὀλιγορροῦντα κουρᾶς ἢ ἀμπεχόνους, ἢ κυνὸς τινος ἢ ἵππου μὴ κατ' ἀξίαν ἐπιμελούμενον· γονέων δὲ ὀλιγορία, καὶ παίδων ἀμέλεια, καὶ ἀτιμία γαμετῆς, καὶ πρὸς τοὺς οἰκείους ὑπεροψία, καὶ χρημάτων ὀλεθρος, οὐδὲν ἐστὶ πρὸς αὐτόν, ἀλλ' ἄφωνος ἐν τούτοις καὶ ἄτολμος· ὥσπερ ἀθλητὴν ἀλείπτῃς ἐὼν μεθύειν καὶ ἀκολανσταίνειν, εἴτα περὶ ληκύθου χαλεπὸς ὢν καὶ στλεγγίδος· ἢ γραμματικὸς ἐπιπλήττων μὲν παιδί περὶ δέλτου καὶ γραφείου, σολοικίζοντος δὲ καὶ βρβαρίζοντος οὐ δοκῶν ἀκούειν. Τοιοῦτος γὰρ ὁ κόλαξ οἷος ῥήτορος φεύλου καὶ καταγελάστου μηδὲν εἰπεῖν πρὸς τὸν λόγον, ἀλλὰ περὶ τῆς φωνῆς αἰτιᾶσθαι, καὶ χαλεπῶς ἐγκαλεῖν, ὅτι τὴν ἀρτηρίαν διαφθείρει ψυχροποτῶν, καὶ σύγγραμμα κελευθεὶς ἄθλιον διελθεῖν, αἰτιᾶσθαι τὸ χαρτίον ὡς δασύ, καὶ τὸν γραφεὰ μικρόν καὶ ὀλίγων ἀποκαλεῖν.

53. Ὡς περ εἰ τις ἀνθρώπου φύματα καὶ συρίγγας ἔχοντος ἱατρικῇ σμιλῇ τὰς τρίχας τέμνοι καὶ τοὺς ὄνυχας, οὕτως οἱ κόλακες τὴν παρρησίαν πρὸς τὰ μὴ λυπούμενα μέρη μὴδ' ἀλγοῦντα προσφέρουσιν.

54. Τιβερίου δὲ Καίσαρος εἰς τὴν σύγκλητόν ποτε παρελθόντος εἰς τῶν κολάκων ἀναστὰς ἔφη, Δεῖν ἐλευθέρους ὄντας παρρησιάζεσθαι, καὶ μηδὲν ὑποτέλλεσθαι, μὴδ' ἀποσιωπᾶν τῶν συμφερόντων· ἀναντεῖνας δὲ πάντας οὕτως γενομένης αὐτῷ σιωπῆς, καὶ τοῦ Τιβερίου προσέχοντος, Ἄκουσον, ἔφη, Καίσαρ, ἃ σοι πάντες ἐγκαλοῦμεν, οὐδεὶς δὲ τολμᾷ φανερώς λέγειν· ἀμελεῖς σεαυτοῦ, καὶ προῖσαι τὸ σῶμα, καὶ

κατατρύχεις αἰ φροντίσι καὶ πόνοις ὑπὲρ ἡμῶν, οὔτε μεθ' ἡμέραν οὔτε νύκτωρ ἀναπαυόμενος. Πολλὰ δὲ αὐτοῦ τοιαῦτα συνείροντος, εἰπεῖν φασὶ τὸν ῥήτορα Κάσσιον Σευῆρον, Αὐτὴ τοῦτον ἢ παρρησία τὸν ἀνθρώπον ἀποκτενεῖ.

55. Ἱμέριος ὁ κόλαξ τῶν πλουσίων τινὰ ἀνελευθέρωτατον καὶ φιλαργυρώτατον Ἀθηναῖον ὡς ἄσωτον ἐλοιδορεῖ καὶ ἀμελῇ, καὶ πεινῇσόντα κακῶς μετὰ τῶν τέκνων.

56. Τὴν παρρησίαν ἐπιστάμενοι μέγα βοήθημα πρὸς τὴν κολακείαν οὖσαν οἱ πονηροί, δι' αὐτῆς κολακεύουσι τῆς παρρησίας.

57. Τὶ τῶν ζῶων χαλεπώτατόν ἐστιν, τῶν μὲν ἀγρίων ὁ τύρκανος, τῶν δὲ ἡμέρων ὁ κόλαξ.

58. Τῶν κολάκων ἡμεροὶ μὲν εἰσιν οἱ περὶ τὸ βαλανεῖον οὗτοι καὶ περὶ τὴν τράπεζαν· ὁ δὲ εἰς τὰ δωματία καὶ τὴν γυναικωνίτιν ἐκτείνων ὥσπερ πλεκτάνας, τὸ πολυπράγμων καὶ δίκβολον καὶ κακὴθες, ἄγριος καὶ θηριώδης καὶ δυσμεταχείριστος.

59. Ὁ μὲν φίλος αἰ τῷ κρείττονι πάρεστι σύμβουλος καὶ συνήγορος, ὥσπερ ἱατρός τὸ ὑγιαῖνον αἰζῶν καὶ διαφυλάττων· ὁ δὲ κόλαξ τῷ παθητικῷ καὶ ἀλόγῳ παρκαθήται, καὶ τοῦτο κνῆ καὶ γαργαλίζει καὶ ἀναπείθει καὶ ἀφίστησι τοῦ λογισμοῦ, μηχανώμενος αὐτῷ πονηρὰς τινὰς ἡδυπαθείας.

ΧΡΙΣΤ. ΣΑΜΑΡΤΣΙΑΝΗΣ.

## ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΤΡΙΚΥΜΙΑ.

### I.

— Πού θά ὑπάγωμεν σήμερον, ἡρώτω ὁ Λέανδρος Π. τὴν σύζυγόν του Α. καὶ τὴν γυναικαδέλφην του Ε. ἡμέραν τινὰ τοῦ Αὐγούστου 188 . . περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου.

— Βέβαια εἰς τὸν ἑλαιῶνά μας ἀπήντησαν ταῦτο· χρόνως ἀμρότεροι αἱ κυρίαι· καὶ ἐκεῖθεν καταβαίνουмен εἰς τὴν δημοσίαν ὁδόν. Ἰσως ἐκεῖ ἀπαντήσομεν τινα ἐκ τῆς πόλεως καὶ μάθομεν νέα, προσέθηκεν ἡ Ε. Εἶναι φοβερόν ὅταν ἐπὶ δύο — τρεῖς ἡμέρας δὲν μανθάνει τις τίποτε ἀπὸ ὅ,τι γίνεται εἰς τὸν κόσμον.

— Ὅπως θέλετε, ἀπήντησεν ὁ Λέανδρος· δι' ἐμὲ ὅπου καὶ ἂν ὑπάγωμεν εἶναι ἀδιάφορον. Ἐτοιμασθῆτε λοιπὸν· ἐνύκτωσε σχεδόν.

Δὲν παρῆλθεν ἡμίσεια ὥρα καὶ οἱ τρεῖς ἦσαν καθ' ὁδόν.

Ὁ Λέανδρος κατῴκει μετὰ τῆς οἰκογενείας του κατ' ἔτος, ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου περίπου, ἐν τῇ ἐξοχικῇ αὐτοῦ ἐπαύλει, μίαν ὥραν ἀπεχούσῃ τῆς πόλεως Χ. Ἡ ἐπαυλις αὕτη ἦτο μὲν μικρά, ἀλλ' ἔκειτο ἐπὶ λόφου ἔχοντος μαγευτικὴν ἄποψιν, ἦτο δὲ τόσον εὐμαρῶς ἐν τῇ μικρότητί της διατεθεῖμενη, ὥστε ἡ ἐν αὐτῇ διαμονὴ ἀπέβαινε λίαν εὐχά-

ριστος. Ἦτο ὁ Λεάνδρος ἐπιστήμων καὶ πολυάσχολος ἀνὴρ πάντοτε, ὥστε ἡ πνευματικὴ καὶ σωματικὴ ἀνάπτυξις ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς μῆνας κατ' ἔτος ἦτο εἰς αὐτὸν ἀπολύτως ἀναγκαία. Καὶ δὲν κατάρθου μὲν ν' ἀπολαύῃ αὐτῆς ἀδικοκῶπως καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ θερινὸν διάστημα, διότι θάπαξ καὶ δις τῆς ἐβδομάδος αἱ ὑποθέσεις αὐτοῦ τὸν ἐκχλυν ἐπειγόντως εἰς τὴν πόλιν· ὅπως δὴποτε ὅμως καὶ οὕτως ἡχάριστετο. Ἦτο ἀνὴρ τριακοντα ὀκτώ ἐτῶν περίπου, ἀλλ' οἱ βλέποντες αὐτὸν συνήθως τὸν ἐνόμιζον νεώτερον. Φύσεως ζωηρᾶς καὶ εὐθύμου χαρακτῆρος εἶχε σπανίαν ἐνεργητικότητα· καίτοι ὅμως ἡγάπα τὴν ἐργασίαν καὶ ἦτο ἀνθρώπος πρακτικὸς καὶ θετικὸς, ἐνεθουσιάζετο πολυλῆκεις ὑπὲρ τοῦ ιδεώδους, τοῦ καλοῦ, τοῦ ὀράϊου καὶ τῆς ποιήσεως. Κοινῶς ἐλέγετο ὅτι δὲν ἐστερεῖτο εὐφυΐας· τὰς διχλήξεις τοῦ ἐποικίλλεν δι' εὐφυολογιῶν, ἀλλ' ἦτο συγχρόνως ἔρων καὶ δηκτικὸς, μέχρις ἀποτόμου ἐνίοτε. Πρὶν ἢ συζευχθῇ εἶχε διέλθῃ βίον οὔτε παραπολύ κηλογηρικῶς σάφρονα, οὔτε πάλιν σκανδαλωδῶς ἐκδεδηγτημένον. Ἀπῆλαυσε τῆς νεότητός του καὶ τῶν τοῦ κόσμου ἀγαθῶν ἐν μέτρῳ. Εἶχε συζευχθῇ ἐξ ἔρωτος, καὶ ὁ ἔρως αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος, κυρίως εἰπεῖν, σοδαρὸς ἔρως, ὃν ἡσθάνθη. Μετὰ τὸν γάμον του εἶχεν ἀφοσιωθῇ εἰς τὴν οἰκογενεὶάν του.

Δὲν εἶχον παρέλθῃ πολλὰ λεπτὰ τῆς ὥρας, ἀφ' οὗτο ὁ Λεάνδρος καὶ αἱ δύο κυρίαι εἶχον κατέλθῃ εἰς τὴν δημοσίαν ὁδόν, ὅτε ἡ 'Ε. ἀνεφώνησε· «Νά, ἔρχεται, νομίζω, ὁ Στέφανος· ἰδέ τον ἐκεῖ κάτω. Ἀπὸ αὐτὸν θὰ μᾶλλον τίποτε νέον τῆς πόλεως». Καὶ πράγματι, μετ' ὀλίγον ἐπλησίασεν αὐτοὺς ὁ νεαρὸς οἰκογενειακὸς φίλος, ὃν μετ' εἰλικρινοῦς χαρᾶς ὑπεδέχθησαν.

Ὁ Στέφανος Νόβιλιν ἦτο νέος τριακοντούτης περίπου, μικροῦ ἀνσχηματιστοῦ, ἄγαμος, οὔτε εὐμορφος, οὔτε ἄσχημος. Εὐφυΐα οὐδέποτε τὸν διέκρινε, καὶ διὰ τοῦτο ἐστερεῖτο καὶ πάσης πνευματικῆς μορφώσεως. Ἀγάπην πρὸς τὰ γράμματα καὶ ἐν γένει πρὸς τὴν σπουδὴν οὐδέποτε ἡσθάνθη, ἐντεῦθεν καὶ κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν δὲν ἐπάτησεν οὐδέποτε τὸ κατώφλιον τοῦ γυμνασίου· μόλις ἀπεπεράτωσεν ὅπως δὴποτε τὰ ὀλίγα στοιχειωδέστατα σχολικὰ μαθήματα, ἐκλείπει τὰ βιβλία διὰ παντός ἐν τῇ ζωῇ του. Τοῦτο ἄλλως τε πολλὰκις συμβαίνει εἰς τὰ τέκνα τῶν καλῶν οἰκογενειῶν. Διότι ὁ Στέφανος ἀνῆκεν εἰς μίαν τῶν εὐπόρων καὶ καλῶν οἰκογενειῶν τῆς πόλεως. Ὁ μολογομένως ὅμως, καίτοι ἐστερεῖτο μεγάλου νοῦ καὶ πάσης μαθήσεως, εἶχεν ἐπαγωγοῦς τινας ἐξωτερικοὺς τρόπους, ἀγαθὴν καρδίαν καὶ ἀγωγὴν οἰκογενειακὴν ὅπως οὐδὲν καλὴν.

Τὰ ἔτη τῆς νεότητός του διήλθεν οὐχὶ ἀμέμπτως, ἡδυνάτο τις μάλιστα νὰ εἴπῃ σκανδαλωδῶς. Ὁμοιωθῇ κατὰ τοῦτο πρὸς τὸν πατέρα του, οὗ ἡ νεότης ὑπῆρξε ταραχωδεδεσμένη, ἴσως δὲ καὶ τὸ παράδειγμα τούτου τὸν ἐνεθάρρυνε, διότι περὶ αὐτοῦ, καίτοι ἦτο ἤδη σχεδὸν γέρον, ἐβεβαιουῦντο ἀκόμη παρεκτροπαί τινες, ἐπεικῶς κρινόμεναι μόνον ὅταν πρόκειται περὶ νέων τὴν ἡλικίαν καὶ ἀνυπάρχοντων.

—Τίνας εἰδήσεις μᾶς φέρεῖς ἐκ τῆς πόλεως, — ἠρώτησεν ἀμέσως ἡ κυρία Α. τὸν Νόβιλιν, μετὰ πολλῆς οἰκειότητος προσαγορεύσασα αὐτόν, ὡς ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἀντραφεῖσα σχεδὸν μετ' αὐτοῦ καὶ ἐξοικειωθείσα εἰς ἀνυπόκριτον πρὸς αὐτὸν ἐλευθερίαν.

— Τίποτε, ἀπήντησεν ἐκεῖνος· ἡ κἀνὲν σπουδαῖον τοῦλάχιστον.

— Πῶς τίποτε; ἀντιπαρετήρησεν ἡ κυρία Α. ἀφοῦ καὶ ἀκριβῶς περὶ σοῦ, καὶ μάλιστα σπουδαῖον ἡκούσαμεν; Ἦ δὲν ἀληθεύει ὅτι προσεχῶς ἀρραβωνίζεσαι τὴν Ἰριδα Π;

Ὁ Νόβιλιν, μὴ ἔχων οὔτε μεγάλην εὐφυΐαν οὔτε παιδευσιν, δὲν εἶχε συνεπῶς οὐδὲ ἐτυμότητα πνεύματος. Ὅθεν ἡ ἐρώτησις τῆς κ. Α. ριφθεῖσα οὕτως ἀμέσως καὶ ρητὴ τὸν ἔκαμεν ὥστε ἐπὶ πολλὴν ὥραν δὲν ἡδύνατο νὰ συναρθώσῃ λέξιν πρὸς ἀπάντησιν. Τέλος ἡδυνάθη νὰ εἴπῃ· «ὦ! ὄχι· εἶναι λόγια· εἶναι ὑπερβολαί».

— Διὰ νὰ ἦναι ὑπερβολαὶ λοιπόν, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ τὸ ἀληθὲς εἰς τοὺς λόγους, παρετήρησεν ἡ κ. Α. ἀναμφιλέτως συνεπῆς. Ὅπως δὴποτε σοὶ τὸ εὖχομαι ἐκ καρδίας. Ὅθ' ἦτο γάμος κατὰ πάντα λόγον καλὸς καὶ εὐτυχὴς διὰ σέ. Τί λέγεις Λεονάρδε;

— Δὲν τὴν γνωρίζω ἐκ τοῦ πλησίον, εἶπεν ὁ σύζυγος. Εἶναι ὠραία βέβαια νεᾶνις· ἡ κεφαλὴ της εἶναι μάλιστα ἔργον καλλιτέχνου. Ἐνίοτε τὴν ἀποθαυμάζω καθ' ὁδόν. Εἶναι ἄλλως τε πλουσία καὶ μορφωμένη, ὡς μανθάνω. Τί ἄλλο θέλεις λοιπόν, προσέθηκε, φρονῶν δικαίως ὅτι ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν δὲν θὰ ἡδύνατο νὰ ἔχῃ ὁ Στέφανος, ὁποῖος ἦτο, μείζονας ἀπαιτήσεις. Κατόπιν προσέθηκε· «Λέγεται ὅτι εἶναι ὀλίγον ζωηρὰ καὶ ἐπιρρεπὴς πρὸς ἔρωτας. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἡμεθα ὀλίγον συγκαταβατικοί. Ὀλίγιστα εἶναι σήμερον αἱ νεᾶνιδες, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουσι τὸ μυθιστόρημά των, τινὲς μὲν τραγικόν, τινὲς δὲ κωμικόν. Ἀρκεῖ μετὰ τὸν γάμον νὰ ἡσυχάσῃ».

— ὦ; πρὸς τοῦτο ἡμπορῶ νὰ ἦμαι ἡσυχος· εἶπεν ὁ Στέφανος· ὅταν ἤθελε γεῖναι ἰδική μου θὰ ἤξευρα ἐγὼ νὰ τὴν διορθώσω καὶ νὰ τὴν κῆμω καλὴν σύζυγον. Γνωρίζω ἐγὼ νὰ τὴν περιορίσω.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Στεφάνου ἐστρέψεν ὁ Λεάνδρος πρὸς αὐτὸν τὰ βλέμματα καὶ τὸν προσεῖδε μετὰ φοβερῶς σαρκαστικοῦ μειδιήματος, τὸ ὁποῖον οἶονεῖ ἐλεγεν· «Ἀληθῶς θὰ κατορθώσῃς τοῦτο; Ὅθ' ἀνεύρη ἄρ' γὰρ εἰς σὲ ἡ νεᾶνις ἐκείνη, τὸ ιδεώδες ἐκείνου τοῦ ἀνδρός, ὃν ἐν τοῖς ρεμβασμοῖς αὐτῆς ποθεῖ;»

— Ὡστε εἶχε δίκαιον ἡ Α., παρετήρησεν ἡ Ε., εἰποῦσα ὅτι ἡ περὶ τοῦ μετὰ τῆς Ἰριδος ἀρραβωνίου σου φήμη πρέπει νὰ ἔχῃ τι τὸ ἀληθές.

— Ἰδοὺ λοιπόν νὰ σᾶς εἴπω τὴν ἀλήθειαν εἰλικρινῶς, εἶπεν ὁ Στέφανος. Μάλιστα ἀντηλλάγησαν λόγῳ μεταξὺ τῶν δύο οἰκογενειῶν, ἀλλ' ὑπάρχουσι διαφοραί τινες οἰκονομολογικαὶ ὡς πρὸς τὴν προίκα.

— Πάντοτε τὸ ἴδιον ἐμπύριον μὲ τὸν γάμον! ἀνεφώνησε μετὰ τινος ζωηρότητος ἡ Ε.

— Ἐννοεῖται, ὁμολόγησεν ὁ Στέφανος· μήπως θὰ



ἤμην τόσον ἀνόητος, ὥστε νὰ συζευχθῶ ἐξ ἀπλοῦ ἔρωτος; Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι τὴν νέαν συμπαθῶ· ἀλλὰ τῆς συμπαθείας προηγῆθη ἡ γνώσις ὅτι ἔχει καλὴν προίκα, καὶ δι' αὐτὸ μάλιστα ἐπεχείρησα νὰ τῆς κάμω τὸ κότε τὸ ὅποιον ἀρετὰ μέχρι τοῦδε εἶναι προχωρημένο. Ἐάν δὲν ἐξασφαλίσω καλὴν προίκα δὲν θὰ ὑπανδρευθῶ.

— Ὅπωςδὴποτε εὐχόμεθα ἐκ μέσης καρδίας, εἶπον συγχρόνως καὶ αἱ δύο κυρίαι, εὐχόμεθα νὰ τελειώσῃ γρήγορα, ἐνῶ ὁ Λέανδρος, ἔχων ὅλως διαφύρους τῶν ὑπὸ τοῦ Στεφάνου δικτυωθείσων περὶ ἔρωτος καὶ γάμου ἰδεῶν ἐσιώπη.

Μετὰ τινες ἄλλους διαμειφθέντες λόγους ὁ Στέφανος ἀπεχειρέτισεν αὐτοὺς καὶ ἀπῆλθε, διότι ἐβιάζετο νὰ ὑπάρῃ τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἐσπέραν εἰς ἀπομακρυσμένον τι χωρίον.

— Κακὰ ἔκαμες καὶ ὠμίλησες οὕτω περὶ τῆς ζωηρότητος τῆς Ἰριδος», παρετήρησεν, ἀμα ὁ Στέφανος ἀπεμκρύνθη βήματ' ἑνὶ καὶ Α. εἰς τὸν σύζυγόν της. Δὲν ἐνόησας ἐκ τῶν λόγων του ὅτι ὁ γάμος εἶναι σχεδὸν τελειωμένος;

— Νὰ ζήσουν! ἀπήντησεν ὁ Λέανδρος γελῶν· μήπως ἐγὼ εἶπον τίποτε κακὸν διὰ τὴν Ἰριδα; Καὶ σὺ πρὶν, ἀγαπητή μου, ὑπανδρευθῆς καὶ ὅλαι αἱ νέαι δὲν ἐρωτεύητε καὶ δὲν ἔχετε ὅλκι, ὥς νέαι ἀνυπανδροί, ποία μεγαλύτεραν καὶ ποία μικρότεραν νεανικὴν ζωηρότητα; Εἶναι ἄλλως τε τοῦτο ἀποτέλεσμα φυσικὸν τοῦ θερμοῦ κλίματός μας· ἡ γυνή, μόλις δεκαπενταέτις παρ' ἡμῖν, ἔχει ἀνεπτυγμένας πάσας τὰς φυσικὰς αὐτῆς ὁρμὰς, μία δὲ τούτων εἶναι καὶ ὁ ἔρως.

Ὁ ἀνωτέρω διήλογος ἐλάμβανε χώραν κατ' αὐγουστον. Δὲν παρήλθε δὲ τὸ φθινόπωρον ἐκεῖνο καὶ ἐπισήμως εἰς τὰς ἐφημερίδας ἠγγέλθησαν οἱ ἀρχαῖες τοῦ ἀγαθοῦ νέου Στεφάνου Νόβιλιν μετὰ τῆς διὰ πολλῶν προτερημάτων κεκοσμημένης δεσποινίδος Ἰριδος Πς. Μετὰ τινες μῆνας κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 188... ἐτελούντο μεγαλοπρεπῶς καὶ οἱ γάμοι αὐτῶν.

## II

Ἡ Ἰρις δὲν ἦτο ἐκ τῶν συνήθων γυναικῶν, ὑπὸ πολλὰς ἐσώψεις. Ὅτε συνεζεύχθη ἦτο μόλις δεκακοκτέτις. Ἐν τούτοις ἤδη ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας, καίτοι ἐν γένει μικρόσωμος, ἐνωρὶς εἶχε λάβῃ τελείαν ἀνάπτυξιν, σωματικῶς καὶ διανοητικῶς. Τὸ μικρὸν σῶμα ἦτο χαριέστατον· πάλλευκος τὸ χρῶμα τοῦ δέρματος καὶ ὑπόζανθος τὸ χρῶμα τῆς κόμης, εἶχε κεφαλὴν ἐκτάκτως ὠραίαν· οἱ μεγάλοι ὀψωσοῦν καὶ γλαυνοὶ ὀρθόκλιοι της εἰς οὓς ἀντεκκατοπτρίζετο ὁ γλαυκὸς καὶ αἴθριος οὐρανός, ἡ ἀγαλακτώδης καταμή τοῦ προσώπου καὶ τὸ μικκύλον στόμα της, εἰς ὃ ἐπεκράθητο πλάνοτε γλυκὺ μειδίημα, ἀπέδιδον εἰς αὐτὴν τσακὺτὴν χάριν, ὥστε ἦτο ἀδύνατον ὁ βλέπων αὐτὴν νὰ μὴ σκηνηνευθῇ ὑπὸ τοιαύτης καλλονῆς. Τὴν ἐκ τοῦ προσώπου δὲ γοητεῖαν ἐπηύξανον ἡ τοῦ σώματος αὐτῆς εὐστροφία, αἱ χαριέσταται κινήσεις ἐξω-

θούμεναι μέχρις ἀκκισμῶν. Ἡ τοῦ πνεύματος αὐτῆς ἀνάπτυξις ἡμιλλᾶτο πρὸς τὰ σπάνια ταῦτα φυσικὰ χαρίσματα. Εὐρυστάτη καὶ φύσει εὐλαλὸς εἶχεν ἐκπαιδευθῇ ἐν ἐνὶ τῶν ἀρίστων παρθεναγωγείων πρωτευούσης πόλεως, ἐν ᾗ εἶχεν ἀποταμιεύσῃ, παιδίον σχεδόν, πλείστας γνώσεις γλωσσολογικὰς, ἐγκυκλοπαιδικὰς καὶ καλλιτεχνικὰς. Μόλις ὑπερέβη τὴν νηπιακὴν ἡλικίαν, μικρὰ ἀκόμη κορασίς, ἦτο πολὺ ζωηρὰ· διὰ τοῦτο ὁ πατήρ της ἐνωρὶς ἀπεφάσισε νὰ ἀποχωρισθῇ αὐτῆς ἐπὶ τινὰ ἔτη, ὅπως ἐγκλείσῃ αὐτὴν ἐν παρθενάγωγείῳ μικρᾷ τῆς γενετῆρας γῆς· ἐλέγετο μάλιστα ὅτι τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐπέσπευσαν αἱ ἐρωτικαὶ τάσεις καὶ ρωμαντικαὶ διαθέσεις τῆς κορασίδος πρὸς νεανίσκους, μαθητὰς ἔτι τῶν σχολείων, καί, τὸ δὴ χεῖριστον, πολὺ δυσαναλόγους ὡς πρὸς τὴν κοινωνικὴν θέσιν τῆς οἰκογενείας αὐτῆς. Ἀπῆλθεν ἐκ τῆς πατρίδος της παιδίον, καὶ ἐπανῆλθεν ἀθρὰ νεᾶνις, πλήρης χάριτος καὶ γοητείας. Εὐνόητον ὅτι ἀμέσως προσεῖλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν νέων, τῶν ὑποψηρίων νυμφίων, καὶ ὅτι πλείονες τοῦ ἐνὸς ἤρχισαν τὰς πρὸς αὐτὴν ἐρωτοτροπίας. Τοῦτο παρατηρήσαντες οἱ γονεῖς αὐτῆς, καὶ γινώσκοντες τὰ ἔνστικτα τῆς θυγατρὸς των καὶ τὰς παραδόλους τάσεις αὐτῆς, ἔκριναν ὅτι πρὸς ἀποφυγὴν ρωμαντικῶν, δυσαρέστων ἴσως, περιπετειῶν τὸ καλλίτερον θὰ ἦτο νὰ συζεύξωσιν αὐτὴν τὸ ταχύτερον πρὸς ἄνδρα, περὶ οὗ ἦθελον σχηματίσῃ τὴν ἰδέαν ὅτι ἐμελλε νὰ ἐγκαινίσῃ νέον εὐτυχὲς στάδιον βίου εἰς τὴν θυγατέρα των. Καὶ τοιοῦτον ἐξέλεξαν ἕνα τῶν πολλῶν ἐρωτολήπτων πρὸς αὐτὴν, τὸν Στέφανον Νόβιλιν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οὗτος ἤρξτο μᾶλλον τῆς προικὸς, παρὰ τῆς Ἰριδος αὐτῆς, καὶ ὅτι αἱ ἄλλαι ἀθέμιτοι συγγενικαὶ σχέσεις, ὡς ἐβεβαιούτο, εἶχον ἀποτρέψῃ αὐτὸν μέχρι τοῦδε τοῦ γάμου. Ἐπίσης ἦτο φανερὰ ἡ ἀντίθεσις τῆς εὐφυΐας καὶ διανοητικῆς ἀναπτύξεως ἐκείνης πρὸς τὸν μέτριον νοῦν καὶ τὴν ἔτι μετριωτέραν μόρφωσιν ἐκείνου. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα εἰς οὐδὲν ἐλογίσθησαν· αἱ δυσκολαὶ ἐξωμάλυθησαν, ἀπὸ μάλιστα αἱ θρυλοούμεναι ἀθέμιτοι συγγενικαὶ σχέσεις εἶχον λάβῃ μοιραῖον τέλος, διὰ τῆς αἰφνιδίως παρεμβάσεως, ὡς ἀπὸ μηχανῆς θεοῦ, τοῦ θανάτου. . . . Ἡ Ἰρις καὶ ὁ Στέφανος ἦσαν πλέον σύζυγοι.

Ἡ ἀνωτέρω ὅμως ρηθεῖσα ἀντίθεσις πνεύματος, ἀναπτύξεως, χαρακτῆρος καὶ ἰδεῶν δὲν ἐθράδυνε νὰ καταδειχθῇ. Ὁ μὲν τοῦ μέλιτος, οἱ πρῶτοι μῆνες τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τὸ πρῶτον ἔτος τῶν νεονύμφων διήλθεν ἐν μέσῳ διαρκούσης ἀκόμη ποιήσεως· ὁμολογουμένως ἄλλως τε εὗρεν ἡ Ἰρις ἐν τῇ νέᾳ οἰκογενείᾳ, ἥς ἀπετέλεσε μέλος, ἀγάπην, ἀφοσίωσιν καὶ τρόπους δεικνύοντας καλὴν ἀγωγὴν. Βραδύτερον ὅμως, παρελθούσης τῆς πρώτης ποιήσεως καὶ τοῦ πρώτου ἐνθουσιασμοῦ, γινώμει τινὲς καὶ σκέψεις τῆς Ἰριδος, ἀπερισκέπτως ἐνίοτε ριπτόμεναι καὶ ἡ προτέρα αὐτῆς γνωστὴ ζωηρότης τοῦ χαρακτῆρος ἐπέσπασαν μᾶλλον τὴν προσοχὴν τοῦ Στεφάνου, ὅστις εἶχε μὲν πεποιθῆσιν εἰς τὴν χρηστότητα τῆς συζύγου του, ἐ-

θεώρησεν ὅμως καὶ πρέπον καὶ ἀναγκαῖον νὰ ἐξασκῇ ἐπ' αὐτῆς διαρκῆ τινα ἐποπτεῖαν καὶ νὰ ρυθμίζῃ κανονικώτερον τὰ τοῦ βίου αὐτῆς. Μόνην οὔτε ἐν τῷ περιπάτῳ, οὔτε χάριν ἐπισκέψεων, οὐδέποτε ἄφινεν αὐτήν. Πανταχοῦ τὴν συνώδευε· σχέσεις ἄλλως πολυλὰς ἐν τῷ κόσμῳ δὲν ἤθελε νὰ ἔχῃ. Ὁ βίος αὐτῶν ἦτο μεθοδικώτατος καὶ σχεδὸν εἰπεῖν μονότονος. Προσεπάθησε μάλιστα ὁ Στέφανος νὰ περιορίσῃ ἑαυτὸν καὶ τὴν νεαρὰν σύζυγόν του εἰς πολὺ στενὸν κύκλον οἰκογενειακόν. Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Μαΐου ἀπεσύρετο οἰκογενειακῶς εἰς τὴν ἐξοχικὴν αὐτοῦ οἰκίαν, δὲν ἐπανήρχετο δὲ εἰς τὴν πόλιν εἰμὴ μετὰ τὰς πρώτας βροχάς, μεσοῦντος τοῦ φθινοπώρου. Ὁ μονότομος οὗτος, ξηρὸς, ἐστερημένος γοήτρου, ποικιλίας καὶ εὐθυμίας βίος ὅλως ἀτυχεῖς πρὸς τὰς σκέψεις καὶ βλέψεις τῆς Ἰριδος δὲν ἐθράδυνε νὰ ἐνοχλῇ αὐτήν. Πῶς ἦτο δυνατόν γυνὴ ὡς ἐκείνη νὰ ἀρέσκηται εἰς τοιαύτην ζωὴν, περιοριζομένην μόνον εἰς τὴν ἐπιβλεψίν τοῦ μαγειρείου, τῶν ὑπηρετριῶν καὶ τῆς οἰκιακῆς ἐν γένει οἰκονομίας, ἐστερημένην δὲ ὅλως εὐρυτέρας ἐνεργείας ὅπως τὴν ἐνόει αὐτή. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι πολλὰς ὥρας τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς κατέτριβεν ἡ νεαρὰ γυνὴ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ποιημάτων καὶ μυθιστορημάτων, μάλιστα γαλλικῶν· ἀλλ' ἀκριβῶς ταῦτα συντελοῦν εἰς τὴν ἑξάρσιν τῆς διανοίας αὐτῆς καὶ ἑξῆς τῆς φαντασίας, ἐνῶ ἄφ' ἑτέρου οὔτε ἐν τῷ πατρικῷ οὔτε ἐν τῷ συζυγικῷ οἴκῳ αὐτῆς οὐδένα εἶχεν ἀπολύτως, πρὸς ὃν νὰ ἀνακοινώσῃ τὰς ιδέας τῆς, νὰ ἀνταλλάσσῃ τὰς γνώμας τῆς, νὰ συζητῇ, νὰ συνεννοῇται τέλος πάντων. Σύζυγοι μορφωμένοι συνήθως διδάσκουσι καὶ ἀναπτύσσουσι τὰς συζύγους αὐτῶν, ὅταν μάλιστα τύχῃ νὰ ἦναι αὗται πολὺ νέαι τὴν ἡλικίαν. Ἀλλ' ὁ Στέφανος τί ἤξευρε καὶ τί ἠδύνατο νὰ διδάξῃ τὴν Ἰριδα; Πᾶν τοῦναντίον· αὐτὴ πολλὰκις, καὶ κατ' ἰδίαν καὶ ἐνώπιον ἄλλων, ἐλάμβανεν ἀφορμὴν νὰ συναισθάνηται τὴν πεζότητα αὐτοῦ. Εἰς τὰς ἀνωτέρω, οὐχὶ εὐνοϊκὰς, ἀφορμὰς πρέπει νὰ προστεθῇ ὅτι δὲν νῆτύχῃσε κατὰ τὸν πρῶτον μετὰ τὸν γάμον χρόνον νὰ γίνῃ μητέρα ἢ Ἰρις.

Ἐπὶ ἤθε λοιπὸν ἡ ἀνία, ἡ δυσθυμία ἀνεπαισθητῶς εἰσεχώρει. Ὁ πρῶτος ἐκείνος ἐρωτικὸς ἐνθουσιασμὸς μεταξὺ τῶν συζύγων ἐξέλιπε· μικραὶ τινες διαφωνίαι, μάλιστα μικραὶ τινες ἐριδὲς δὲν ἦσαν πολὺ σπάνιαι. Τὸ μέγα λάθος τοῦ Στεφάνου ὑπῆρξεν, ὅτι, ἀντὶ νὰ καταστήσῃ εὐχερύτερον τὸν βίον τῆς Ἰριδος, ἔτι μᾶλλον περιώρισεν αὐτόν. Ἴσως εἶχον κάμῃ αὐτῷ ἐντύπωσιν τοῦ Λεάνδρου καὶ ἄλλων φίλων αἱ παρατηρήσεις, καθ' ἣν ἡμέραν ἀνήγγελλεν αὐτοῖς τὴν πιθανὴν μνηστεῖαν αὐτοῦ· ἴσως καὶ ὡς πεπειραμένος ἀνὴρ ἐφοβεῖτο μὴ πάθῃ ὁ ἴδιος ἐν τῷ οἴκῳ του ὅ,τι αὐτὸς ἔκαμεν ἐν ἄλλῳ οἴκῳ καὶ ὅ,τι ἄλλοι ἔπαθον. Ὅπως δὴποτε πάθῃ ἑκαὶ οὐαί, κεκρυμμέναι ἐν τῷ βῆθει τῆς καρδίας τῆς Ἰριδος, ἔμενον ἄσπιν τὴν σπίναν κρυμμένην στὴν στάκτην. Ὁ σπινθὴρ οὗτος ἀνέλαμψε μίαν ἡμέραν, οἷα δὴποτε ἀφορμῆς δοθείσης,

καὶ ἀνῆψε μεγάλην πυρκαϊάν. Φεῦ! αὐτὸς ὁ Λεάνδρος πρῶτος ἐπέπρωτο νὰ αἰσθανθῇ τὸν ἐξ αὐτῆς σφοδρὸν κλονισμόν!

Η. Κ. Σ.

(Ἀκολουθεῖ).

## Ο ΠΕΡΟΝΟΣΠΟΡΟΣ. (*Peronospora Viticola*)<sup>1</sup>

Ὁ Περονόσπορον εἰ καὶ τὸ πρῶτον παρατηρήθη ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὸ 1878 ὑπὸ τοῦ κ. Planchon, οὐχ ἦν ἀπὸ τοῦ 1848 παρὰ τοῖς Ἀμερικανοῖς γνωστός ἐτύγχανε, προξενῶν σχεδὸν τελείας τῆς συγκομιδῆς καταστροφῆς (ἀπωλείας 75—80 %).

Κατὰ τὸ 1879 ὁ κ. Planchon, ὡς ἐρρέθη ἥδη, ἀνεγνώρισε αὐτὸν εἰς διαφόρους τῆς Γαλλίας ἐπαρχίας.

Κατὰ τὸ 1879 ἐξακολουθεῖ λαμβάνων εὐρυτέρας διαστάσεις, ὅτε τέλος, κατὰ τὸ 1880, μαστίζει ὅλους τῆς Γαλλίας τοὺς ἀμπελῶνας. Ἡ Ἑλλάς, Ρωμανία, Οὐγγαρία, Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία, καὶ Μεσημβρινὴ Ρωσία ὑποδέχονται αὐτὸν κατὰ τὸ 1881.

Ἀπὸ τοῦ 1882 μέχρι τῆς σήμερον ἀνευρίσκομεν αὐτὸν σχεδὸν παντοῦ, ποῦ μὲν μεγαλειότεραν ποῦ δὲ μικροτέραν ζημίαν προξενοῦντα. Ὁ Περονόσπορος οὗτος ἀναπτύσσεται ἐφ' ὅλων τῶν πρασίνων μερῶν τῆς ἀμπέλου, βυθίζων τὸ μυκήλιον αὐτοῦ εἰς τοὺς ἰστούς, ἐξ ὧν ἀντλεῖ τὰς πρὸς θρέψιν του οὐσίας.

### Ἐπὶ τῶν φύλλων.

Οὗτος ἀναπτύσσεται μόνον ἐπὶ τῆς κάτω ἐπιφανείας τοῦ φύλλου· ἀλλὰ, ὡς ἀναφέρει ὁ κ. Bialas,<sup>2</sup> οὗτος παρατήρησε ταύτην ἐξακριβῶς καὶ ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας, ἐπὶ τῶν νευρώσεων καὶ ἐπὶ τοῦ μίσχου.

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς προσδόχου πρὶν ἔτι καλῶς τὸ παράσιτον ἀναπτυχθῇ, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια παρουσιάζει ὅσιν μᾶλλον κτρινὴν διὰ διαφόρων κηλίδων τοῦ αὐτοῦ χρώματος, αἵτινες κατ' ἀρχὰς μὲν εἰδὼν ἦντον ὁραταί, εἴτα δὲ μᾶλλον.

Τοῖς ἀμφιδάλλουσι περὶ τῆς φύσεως τῆς ἀσθενείας ταύτης, πρὸς ἐξακριβώσιν, συνιστῶμεν τὸ ἐξῆς μέσον· τὰ φύλλα ταῦτα, τὰ κηλίδας φέροντα, κρατοῦμεν εἰς ἀτμόσφαιραν ὑγρὰν, ὅτε, μετὰ παρέλευσιν χρονικοῦ διαστήματος 20 ὥρων, ἐὰν μὲν ταῦτά εἰσι προσδεβλημένα ὑπὸ τοῦ Περονόσπορου, βλέπομεν λευκὴν κόνιν<sup>3</sup> καλύπτουσαν τὴν κάτω ἐπιφάνειαν.

1) Πλὴν τοῦ Περονόσπορου τῆς ἀμπέλου (*Par. Viticola*) ὑπάρχει καὶ τὸ Καταστρεπτικὸν (*Peronospora infestans*) τὸ καὶ τὴν νόσον τῶν γεωμήλων ἐν τῇ Δυτικῇ Εὐρώπῃ προκαλοῦν.

2) Les maladies de la Vigne par M<sup>r</sup> P. Viala σελ. 65.

3) Ἐκ τῶν κηλίδων τῶν ἐκ τῶν ἄλλων ἀσθενειῶν προξενουμένων αἱ μᾶλλον ἀνάλογοι πρὸς τὴν τοῦ Περονόσπορου εἰσὶν αἱ προκαλοῦμεναι ἐκ τινος μικροσκοπικοῦ Ἀραχνίου, τοῦ Φυτοκόπτου (*Phytoeoptus Vitis*), προξενούν τὴν ἀκαρίαν τῶν ἀμπέλων.